

NAUJIENOS

Library of Congress
Periodical Division
Washington, D. C. 20540

VISŲ LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS UŽ TAUTOS LAISVĘ

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

The First and Greatest
Lithuanian Daily in America
NAUJIENOS
The Lithuanian Daily News
Published by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608
HAYMARKET 1-6100
Over One Million Lithuanians
In The United States

VOL. LXX

Price 25c

Šeštadienis-pirmadienis — Sat.-Monday, December 17-19, 1983

Nr. 238

IS GRENADOS ISSKRIDO VISI JAV KARIAI

1985 METAIS LEIS ŽMONĖMS PASKRIETI ERDVĖJE

PIRMON EILEN LEIS PASKRIETI ŽURNALISTAMS,
RASYTOJAMS, MENININKAMS

WASHINGTON, D.C. — Ketvirtadienį erdvėlaivį "Columbia" iš Edwards aerodromo išvežė į Houston, Texas, kad galėtų tiksliai nustatyti, kas erdvėlaivyje sugedo, kodėl užpakalinės grindys buvo sušilusios ir kodėl kelis kartus kompiuteriai užgeso.

Erdvės įstaigos vadovybė vakar paskelbė, kad 1985 metais erdvės administracija iškels civilinius gyventojus į erdvę, pasistūkines su jais aplinkui žemę, parodyd kaip atrodo pati žemė iš 180 mylių aukštumos, kaip iš erdvės atrodo Mėnulis, Saulė ir kiti erdvės kūnai.

Norima pirmą eilę išskirti keli žurnalistai, rašytojai, menininkai, kad jie savo žodžiais galėtų gyvai papasakoti, kaip šioje erdvės kelionėje jie jautėsi, ką matė ir ar verta paskrieti erdvėje.

Vėliau leis ir kitiems žmonėms pakilti ir pamatyti, kaip dangus atrodo ir kas toliau matosi. Daugelis žmonių pavydi astronautams. Yra tūkstančiai kurie norėtų pabūti aukštybėse, bet iki šio mėto jie negalėjo tai padaryti.

Niekam ne paslaptis, kad paskriejimas erdvėje brangiai kainuos. Bet yra žmonių, turinčių pinigų. Jie žino, kad turint pinigų nemisėsi į kapus. Ten pinigai nereikalingi.

Erdvių administracija nuo ateinančių metų atsisakys kas nors paskrieti erdvėje. Administracija mano, kad gali sustabdyti bendrovę, kurios padorūs užsidirbti pinigų išskeldamos žmones į erdvę. Tam turės sutarti su Erdvių administracija. Pirmosios kelionės gali būti brangios, bet vėliau, kai bus nustatyta kelionių tvarka, tai jos galės atpigti.

Jau dabar Erdvių administracija turi daug laisvų, prašantių sudaryti jiems progą pakilti erdvėn, bet iki šio mėto į tuos laisvų nebuvo atkreipta jokio dėmesio.

REIKEJO PUSKETVIRTŲ METŲ JAV APIPLAUKTI

LANSING, Mich. — V. Kruger, 61 metų irkluojas, ir 30 metų Steven G. Landik ketvirtadienį su muzika buvo sutikti Lansinge.

Prieš pusketvirtų metų jiedu išplaukė iš Lansingo, pasiekė Montrealį Kanadoje, o iš ten išplaukė į Atlantą, kurio pakraščiais jiedu, irkluojami kiekvienas savo valtį, apiplaukė visus Amerikos Atlanto pakraščius, įskaitant ir Floridą, įplaukė į Missisipi upę. Vėliau pasuko į Kanadą, Winnipegą, šiaurės jūrą, apsupo iškylulį, pasiekė Aliaską, patraukė į Kaliforniją, Los Angeles, San Francisco, Sioux City, Duluth, St. Louis ir vėl į Lansingą.

V. Kruger grįžo visai praeities, vos pajėgė irtis savo valtį, o 30 metų Landik užsigaubė nes gražią rudą barzdą, tik šokiui pagal orkestro muziką.

GREITKELYJE PABĖRĘ 24.000 KVOTERIŲ

WASHINGTON, Del. — Šuobių važiuodamas banko sunkvežimis pabėrė ant kelio 24.000 kvoterių (25 centų monetų). Laimei, kad vežėjas laiku apsižiūrėjo, sustabdė sunkvežimį ir kiti padėdamas sustabdyti lėmė kelio ruožo trafiką ir pradėjo rinkti iškritusias monetas.

Keturi rinkėjai žėrė pinigų maišelius ir vežė atgal į sunkvežimį. Jiems pavyko surinkti daugumą pinigų. Iš \$6.000 jie prarado \$110 vertės kvoterių. Dalis pinigų nusirito į šalį ir smėlyje ar žolėse negalėjo jų surasti. Kiti įsispaudė į asfaltą ir rinkėjai negalėjo jų išlupti.

— "New Jersey" penktadienį vėl paleido kelis 1.900 svarų sovinius ir naujai perorganizuotus Sirijos karinius centrus Bekos slėnyje. Jie buvo iškelti į padanges.

Dešinėje matome salų eilę netoli Pietų Amerikos. Pati paskutinioji yra Grenados sala, iš kurios ketvirtadienį išvyko paskutiniai JAV kariai. Jie suvaldė kubiečius ir atidavė salą valdyti vietos gyventojams.

NEW YORKE VAGIA SIUNTINIUS IS DIDŽIŲJŲ SUNKVEŽIMIŲ

ISVOGĖ 22.000 SPECIALIAI PASIŲTŲ LABAI
BRANGIŲ KELNIŲ — "JEANS"

NEW YORK, N.Y. — Paskutiniu metu vagilavimas New Yorque tiek paplito, kad nei mėsas, nei miesto gyventojai nežino, kokiu priemoniu imtis prieš vagis.

Policijai pavyko sučiupti milžinišką sunkvežimį, kuriame buvo 22.000 specialiai pasiūtų naujausių kelnų (jeans) jaunoms moterims. Sunkvežimis buvo beveik pilnas gerai supakuotų ir adresuotų dėžių.

Labai stiprios medžiagos melsvos kelnės buvo supakuotos Queens dirbtuvėse. Sunkvežimis turėjo nuvežti brangias kelnės į paskyrimo vietas, bet sunkvežimis buvo užpultas ir nuvežtas į Bronx sunkvežimio dirbtuvę. Vagys jau buvo susitarę vakare dalytis siuntiniais.

Bet šį kartą miesto policijai pavyko nustatyti, kur tas sunkvežimis pasuko iš kelio ir kur jis numetė vertingus siuntinius. Viskas buvo apdrausta. Policijai pavyko suimti kelis kaltininkus.

— Izraelis smarkiai apšaudė palestiniečius Tripolio uosto srityje, bet nustojo šaudyti, kai atplaukė penki graikų laivai.

— Penktadienį aukso uncija kainavo \$381.

KALENDORIUS

Gruodžio 17: Lozorius, Mantgaila, Medėja, Grinčius, Laiša, Surgaudas.

Gruodžio 18: Kristupas, Gerdvilas, Jaugilis, Eitina, Arvistas, Zengė, Gervydas.

Gruodžio 19: Nemezijus, Faustas, Gintautas, Migila, Gerdvilis, Teterva, Eglėnis.

Saulė teka 7:11, leidžiasi 4:21. Oras debesuotas, šaltas.

BANDYS SUMAZINTI KARIŲ SKAICIŲ

VIENA, Austrija. — Sovietų vyriausybė nutraukė pasitarimus atominių raketų skaičiui sumažinti, tai dabar pradėjo leisti gaudus, kad reikia sumažinti karo jėgas Europoje. Žmonės jau kalba, kad Vokietijai, Lenkijai, Italijai ir kitoms valstybėms labai brangiai kainuoja karių išlaikymas. Jie dabar pasakoja, kad Sovietų valdžia sumąžinti savo karo jėgas Europoje, jeigu ir Vakarų valstybės sutiktų karo jėgas sumažinti.

Vakarų valstybės žino, kad Sovietų valdžia savo kariuomenės nemažins, nes be karininkų saugumą. Prezidentas nori kraštoti vidaus saugumą perleisti civiliams.

Nauji išrinktas ir pšaikdintas prezidentas Raul Alfonsin pirmiausia paskelbė kelis nuostatus, kurie suvaržė karininkų saugumą. Prezidentas nori kraštoti vidaus saugumą perleisti civiliams.

KARIAI ĮVELTI Į BENIGNO AQUINO NUZUDYMĄ

MANILA, Filipinai. — Melsvoji uniforma, kurią dėvėjo senatoriaus Aquino žudikas, atėjo iš Filipinų kariuomenės sandėlių.

Adm. Lupino Lazano, liudydamas Aquino nužudymą tiriančiai komisijai, pareiškė, jog uniforma, kurią dėvėjo Rolando Galman, atėjo iš kariuomenės sandėlių. Iš lėktuvo išlipusį senatorių Aquino nušovė Rolando Galman, bet netrukus jį čia pat nušovė aerodromo saugojų teji kariai.

Kapitonas L. Karinta, kuris saugo kariuomenės sandėlius, pareiškė komisijai, kad kariuomenės sandėliuose yra įvairių uniformų, kuriuos jie vartoja, kai privalo sekti valstybės priešus.

— Graikų transporto laivai plauks į Tunisiją, Libiją ir Afziją, kur iškels atvežtus palestiniečius.

— Jasir Arafatas lošia šachmatais vien tik dėl to, kad šachmatai yra arabų lošimas.

KUBOS KARIAI AR RUSŲ AGENTAI NEPAJĖGS SURUOSTI PERVERSMO

JEIGU GRENADOJE BŪTŲ PERVERSMO PAVOJUS,
TAI AMERIKIEČIAI NEBŪTŲ IŠKELIAVE

ST. GEORGES, Grenada. — vyriausybė ruošia teismą perversmininkams. Manoma, kad amerikiečiai pasiliks Grenadoje kol pasibaigs teismai ir bus prarasti demokratiniai rinkimai. Amerikiečiai pasiliko Grenados vyriausybės prašomi, bet jie nesikiš į jokias tarpusavio Grenados kovas.

Grenados laikraštinkai, patyrę, kad paskutiniai kariai išskrenda, praėitą pirmadienį susirado generolą Farris ir paklausė jį, ką jis mano apie Grenados gyventojus.

— Aš esu karys ir neturiu teisės kištis į Grenados gyventojų reikalus. — pareiškė generolas Farris. — Man atrodo, kad Grenados gyventojai turėtų gyventi taip, kaip jie gyvena šiuo metu. Gyvenkite pagal savo papročius, patys nustatykite tvarką. Jeigu Kalėdas švėsdavote vidurnaktį, tai ir dabar jas švėskite vidurnaktį. Šaukite savo susirinkimus, kaip ankščiau juos šaukėte, taikiai sprendkite nesutarimus, dirbkite ir džiaukitės gyvenimu. — laikraštinkams pareiškė gen. Farris.

Dėkui jums. JAV karo jėgos, kad mus išlaisvinote, nes mes buvome patekę didelę nelaisvę. — pareiškė atsiveikinti atėjusieji.

Sovietų spauda skelbė, kad amerikiečiai pasiliks Grenadoje tikėmės melams, o dabar visas pasaulis žino, kad jie išvyko.

— Amerikos karių atsiveikinti atvyko aukšti Grenados vyriausybės pareigūnai. Gubernatoriaus Paul Scoon prieš tris dienas padėjo amerikiečiams ir atsiveikinti su vadovybe. Amerikos kovos kariai iš Grenados išvyko, bet saloje dar liko 300 amerikiečių. Šia grupę sudarė būvy, militariškos policijos nariai. Grenados vyriausybė prašė amerikiečius palikti bent 300 vyrų, kurie galėtų padėti Grenados policijai palaikyti tvarką. Kartas nuo karto iš kalnų nusileidžia keli kubiečiai ir atiduoda ginklus. Grenados policija žino, kad kalnuose dar tebesislapsto ištirkę kubiečiai. Daug jų nėra, jiems trūksta maisto, bet jie dar turi ginklų ir šovinių. Kol kas jie dar nenori atiduoti ginklų.

Trys šimtai amerikiečių pasiliks Grenadoje, kol bus išgaudyti ir nuginkluoti visi maištininkai, dalyvavusieji premjero Maurice Bishop nužudyje ir diktatoriaus Austin vyriausybės sudaryme. Dabartinė Grenados Jų ten nepileis.

PENTAGONAS ĖMĖSI AP- SAUGOS PRIEMONIŲ

WASHINGTON, D.C. — Baltieji Rūmai ir Valstybės departamentas pirmieji ėmėsi apsaugos priemonių prieš teroristų. Iki šio mėto Pentagonas nieko nedarė, bet atrodo, kad ir jis dabar imsis priemonių apsaugoti nuo teroristų. Jeigu teroristai priėtų prie Pentagono, tai padarytų daug žalos.

Pirmiausia sargyba uždarys visus vartus, kuriais autobusių įvažiuoja į Pentagoną poogrindį.

Iš Kairės į dešinę stovi Joe Kuly, aldermano A. Majerczyk administracinis bendradarbis, viduryje Robert Krška, Illinois valstijos atstovas, ir Viktoras Uta, Brighton Parko Lietuvių Namų Savininkų draugijos pirmininkas. Paaikėjo, kad Robert Krška, gyvenantis lietuvių apgyvendinimo Brighton Parke, įstojo į Lietuvių Namų Savininkų draugiją. Atstovas Krška yra 22 rinkiminio distrikto demokrat. Krškos distrikto apima Back of the Yards srį ir aldermano Majerczyk vadovaujamą 11-tą distriką, todėl Majerczyk ir Krška glaudžiai bendradarbiauja.

Karina Volodkaitė ir 6 metų Daina Volodkaitė Chicago Mokslo ir Pramonės muziejuje šiaudinukais papuošę eglaitę lapkričio 26 dieną. (Al Vaitis nuotrauka)

(Teşinys)

Žvelgiant į praeitį išsivysk
perspektyvos, į pagrindinių ir
žymiųjų aušrininkų eiles tenka
įtraukti P. Kriaučiūna ir J. Mie-

6918 So. Rockwell St.
Chicago, IL 60629

[illegible]

Dail. Mikas Šileikis

matė tautos prisikėlimą ir at-
gimstancią Jaunąją Lietuvą.
Juozas Žygas
(Iš Kario)

Sileikio artimiausias kaimynas D. Adomaitis nutarė vis dėlto atsiklausti dr. Maciūno šis patarė atvykti į ligoninę ir

4306 W. 63rd St. Tel. 582-8055

MARIJA NOREIKIENĒ

V. VALANTINAS

Tel. 476-2206

Dr. Jonas Adomavičius

Daktaras pasakė, kad 85% skrandžio žaizdų užgyja savaime, jei tik žmogus tinkamai elgiasi ir maitinasi — nerūkio, negeria kavos bei alkoholio ir valgo lietuvišią maistą, kaip rūguspieną, geria pasukas, valgo juodą duoną, javų daigus.

Nurodė žmogaus pilnos sveikatos reikalavimus: kūno, proto ir

Visi paskaitos dalyviai turėjo ir naudą, ir malonumą, tik daugiau reikia tokių renginių bei paskaitų.

Paskaita įvyko š. m. gruodžio mėn. 11 d. L. Tautiniuose namuose. *Reporterė*

KŪČIOS

Naktis šalta kaip pasaka.
Aikštė balta kaip nuotaka.
Mirguoja žvaigždės danguose,
Spirguoja žvakės languose,

Garuoja praeivių kvapai —
Jausmus išaugština varpai...
Ir prie namų, ir prie kelių,
Eglutės puošaluos lėliu...

Kaip tik ateis pusiaunaktis,
Miegius vaikams užmerks akis
Kalėdžius kaminu įlys --
Geriesiems dovanas dalys...

Jozefina Kriščiūnienė

MARIJA NOREIKIENĒ

V. VALANTINAS

Tel. 476-2206

IŠ PRAETTES ŪKANŲ
ATEINA LIETUVA,

parašė 700 puslapių knygą, kurią sudėjo viską, kas bet kada ir bet kur, bet kuria kalba buvo parašyta apie Lietuvą, lietuvius ir lietuvių kalbą. Jis mokėsi kartu su kun. Jaunium ir prof. K. Būga pas geriausius šimtmečio pradžios kalbininkus, padarė lietuvių kalbą liečiančias ištraukas, paruošė tikslius vertimus ir patarė mums toliau studijuoti.

Kaina 25. Kletti viršeliai. Paltas 52.

RAUJENOS

175 S. Halsted St., Chicago, IL 60608

UZ KĄ BUVO SUŠAUDYTAS ŽURNALISTAS JUOZAS BELECKAS?

Vokiečių okupacijos metu, 1942.6.3. netekome Juozo Belecko, žurnalisto, laikraščių leidėjo ir redaktoriaus, paskutiniąsiais nepriklausomybės metais dirbusio reporteriu Lietuvos Aido, o bolševikų okupacijos metu redakcijos sekretoriumi Tarybų Lietuvoje. Sušaudė vokiečiai, dūja, neapsiėję ir be kokių nors mūšikų taktikos.

Keturių dešimtmečių pilnai pakanka atvesti aistras, užginti pyktį, atsikratyti gandy ir apkalbų, ir į tokias rimtas dalykus, kaip draugų ar pažįstamų tragedijos, žiūrėti rimtai, šaltai, galimai objektyviau. Taip daugeliui, bet ne visiems. Užteko tik V. Meškauskui Dirvos 40 nr. paminėti J. Belecką ir galimas jo nužudymo priežastis, kai to paties laikraščio 43 nr. kitas mūsų senųjų laikraštiniųjų savitiskame "nekrologe" neįskentė nepasigarsinęs, kad ir jis atmena tą "bemokslį" Lietuvos Aido reporterį, 100% sutapęs su stalinistiniais okupantais, suėjusį karo metu į ryšius su rusų kariuomenės agentais, vokiečių sušaudytą.

Aišku, dabar dažnai įdomu, ką kuris iš mūsų atmename ir ko jau neatmename, bet kartais neįjauku, kai labai abejoniškai vertės atminimai per drąsiai skelbiami spaudoje. Taip, J. Be-

leckas dirbo Lietuvos Aido, dirbo ir Tarybų Lietuvoje, tik kažin, ar jis buvo toks "bemokslis reporteris", ar iš tikrųjų jis 100% sutapo su stalinistiniais okupantais, ar iš tikrųjų suėjo į gaudžius ryšius su rusų kariuomenės agentais, už ką vokiečių buvo sušaudytas ir sunaikintas. Ir dar daugiau: kai tokie žiaurūs kaltinimai žeriami vienas po kito užtikrintu visu žinojimu, su tokia beato dairiskumu ir tokiu rūsčiu prokuroratu, kažin ar tai nekelia abejonių, kiek juose tiesos ir kiek šeniau likusio nedraugiškumo.

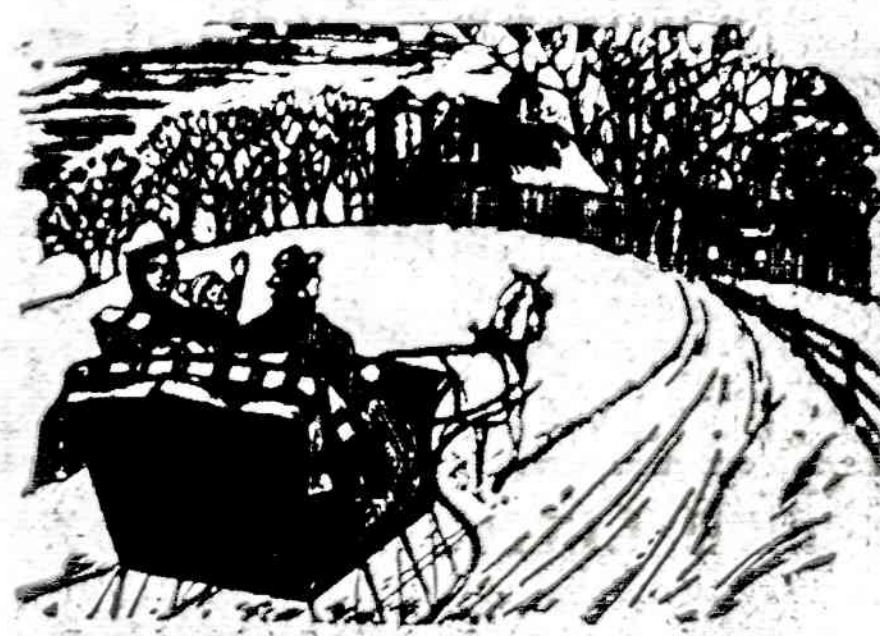
Iš buvusio Lietuvos Aido redakcijos kolektyvo J. Šimkus pasiliko ne tik J. Belecką, bet ir A. Gričių, vėliau perejęs dirbti į Tiesą, ir A. Steponaitį, vėliau dirbusį Valstiečių Laikraštyje, A. Dedele, J. Kalakauską, J. Rimą. Maždaug tuo pačiu metu ar kiek vėliau Lietuvos Aido redakcija buvo papildyta D. Roda iš Laiko, V. Civiškę ir J. Kauneckiu iš Lietuvos Žinių, P. Rinkevičium iš XX Amžiaus. Ne vienas iš šių žmonių nebuvo partietis, partijos kandidatas ar komjaunuojis, ne vienas jų nebuvo komunistams artimas žmogus ar bent simpatikas. Vienas iš jų — A. Dedele, A. Gričius, Rinkevičius, A. Steponaitis per trejus metus buvo išvežti į Sibirą, kiti

nuo antrosios okupacijos pasitraukė į Vakarų Lietuvą, liko tik J. Kauneckis ir D. Roda, iš kurių tik pastarasis tapo komunistų partijos nariu, bet gyvenimą baigė jau nekomunistiškai — savizudyste.

Aišku ir suprantama, kad bet kuris iš šių žmonių, nesvarbu kaip jis atsirado toje ar kitoje pozicijoje, nėra laisvas nuo išmetinėjimų, priekaištų ar nuolatinių kritikos. Niekas neturėjo ir neturime imuneteto nuo klaidų, nebuvome ir nesame laisvi nuo atsakomybės. Tą gerai parodė abi pirmosios mūsų krašto okupacijos, o išryškino trečioji. Bet jei kuris įsidrąsina, kad kaltinti, teisti ar smerkti, turime gerai pasitvirtinti, kur mūsų kaltinimuose tiesa, o kur tik nepatikrinti gandai, prasimanymai ir apkalbos, kilusias iš nebaigtų sąskaitų suvedinėjimo. Santūrumas — dorybė, o ypač kalbantiems apie tuos, kurių jau seniai nėra tarp mūsų.

Tarybų Lietuvoje J. Beleckas buvo redakcijos sekretoriumi, bolševikų laikraštyje tai labai sunkios ir labai atsakingos pareigos. Redakcijos sekretorius turi paliminėti ir redakciją užpildyti žmonėmis, peržiūrėti įplaukiančią korespondenciją, tikrinti kitų redakcijos žmonių rašinius, skaityti korektūrą skiltyse, vėliau puslapiuose, konfekuoti su vyriausiu redaktorium ir jo padėjėju, visada turinčiais nurodymų, pastabų, išsąsąs. Bet J. Beleckui šios pareigos greičio ir gerumo pusių. Jis retai kur, rožėsi vietoje, niekur nebuvo siuntinėjamas ir taip užsimėgęs, kad praktiškai nelikdavo laiko rašyti. Tarybų Lietuvoje jo rašinių keliolika kartų mažiau, negu bet kurio kito redakcijos nario.

Penkį savo rašiniams neįsakojo, jas kartkartėmis gaudavo iš J. Šimkaus ar E. Vico kartu su

aiskiais nurodymais, ko laukia iš straipsnio. Parašytus straipsnius taip pat pasiūlydavo peržiūrėti vienas iš minėtų žmonių. Kadangi J. Šimkus rašinius taisydavo raudonu rašalu, o E. Vicas žaltu, kartais J. Belecko darbai primindavo neblogus abstraktus. Negeriau sekėsi ir visiems kitiems redakcijos nariams ir bendradarbiams. Daryb, kai mūsų rašo žmonės dažnai erzina, radę savo rašinyje patikslintą sintaksę ar koki išbrauktą žodį, tokią bolševikų spaudos darbo praktiką suprantantys. Bet sąlygos tada buvo kitokios, rašto įpročiai nebuvo tokie drausmės ir neregulų, tik redakcijai neriai ar artimi bendradarbiai, bet ir užsakyti straipsnių autoriai nenusilebdavo, jei Tarybų Lietuvai ar kuriam kitam laikraščiui parašyta straipsnį atpažindavo tik iš savo paties parašo.

Iš Lietuvos J. Beleckas nepasitraukė. Jis neabejojo, kad bus ir priekaištų, ir nemalonumų, gal atsidurs ir kalėjime, bet tai buvo pasilikimo kaina, su kuria reikėjo susigyventi. Pirmomis karo dienomis jis persikėlė į uošvės namelį Sančiuose, Hel-sinkio (Elsinkio) gatvelėje, ir užsidarė jame. Kartkartėmis pas jį užsukdavo tai vienas, tai kitas iš jo senųjų draugų, bet jats niekur nėjo iš namų.

Tai buvo dienos, kada įtarti ar įskųti "bolševikinėmis nuotakomis" Kaune žmonių gyvybės buvo maždaug vertos, o provincijoje dar mažiau (tai nemalonai, bet jau kita tema), todėl oks jo atsargumas buvo visai suprantamas. Prieš jį greitai atsirado skundų mūsų atsikūrusiam "saugume", o kerštingų reiktų 19 milijonų dolerių.

straipsniukų dienraščiuose. Laisvę, vėliau Ateityje, tikriau — jų šiuokščių dėžėse. Niekad jis neturėjo tiek daug nedraugų, kaip toms dienomis, ir tai sunkino nuotaikas Beleckų namuose.

Per porą mėnesių ištekliai išsibaigė, ir jis buvo priverstas atsisakyti uždaro gyvenimo ir susirasti koki nors darbą. Per draugų protekciją gavo darbą Kauno pramoninių prekių prekybos centrinės bazės kontoroje, buvusioje kažkur Laisvės Alėjos kieme netoli Maironio gatvės. Iš Sančių į darbovietę buvo toli, viešo susisiekimo nebuvo. Vengdamas nereikalingų susitikimų, jis į darbą išeidavo šautinėmis Sančių gatvelėmis, o už tilto sukdavo į Kranto gatvę ir į ją iki vietos, iš kur arčiau sėdėjo Maironio gatvę.

(Bus daugiau.)
Vladas Civiškas
(iš Dirvos)

MOKA TAUPYTI

Už scenos kalbas dvi pradines sėkėjos.
— Ar žiniai, toji Jean gražiai atrodo.
— Ir ji moka taupyti pinigų.
— Negalimas daiktas!
— Taip. Ji uždirba į savaitę 35 dolerius, puikiai gyvena ir dar sutapo 3.000 dolerių į metus.

BRANGIAUSIA SUKNELĖ

Brangiausią suknelę dėvėjo Maria de Medici, Prancūzijos Karalienė (1573—1642). Tas drabužis buvo papuostas perlais ir brangiais, kurių vertė šandien reiktų 19 milijonų dolerių.

AR TIKRAI TAIP?

Lapkričio mėn. 30 d. Naujienose (nr. 225) Aleksandras Zujus straipsnyje "Modernioji gramatika" rašo: "Jei sakoma, vieneri, dveji, treji metai ir t. t., tai skamba ne tik taisyklingai, bet ir gražiai. Bet, kai sakoma dvejys, trejys, ketverjys, lapdos arba savaitės, tai man ima skaudėti ausis". (Pradeda skaudėti ausis. A. T.).

Jeigu taip yra sakoma, ar rašoma, kaip p. A. Z. teigia, tai čia daroma klaida: dauginiai skaitvardžiai (treji-os, ketveri-os), kurie vartojami tik su daugiskaitiniais daiktavardžiais (neturintais vienaskaitos), pavartoti su daiktavardžiais, turinčiais vienaskaitą ir daugiskaitą. Deja, negirdėjau, kad kas saky-tų, o taip pat neradau ir parašytą: dvejys, trejys, ketverjys valandos ar savaitės! Nestebėti-na, jei žmogus, neturėjęs progos daugiau pasimokinti lietuvių kalbos, pavartoja klaidingai skaitvardžius. Blogiau, kada

daug lietuvių jau visi nežalba lietuviškai.

Toliau p. A. Zujus rašo: "Ponas A. T. labai nusistatęs prieš svetimų kalbų žodžius. O vis dėlto (vis dėlto A. T.) (čia atskleidžiau dr. Pr. Skardžiaus žodyną). Ponas A. T. pasinaudojo svetimos kalbos žodžiu ten, kur jis visiškai nereikalingas! Cituoju iš atminties P. A. T. žodžius (dėl svetimų kalbų žodžių, žmogus, gavęs tokį didelį aciu, gali gauti širdies ataką. Na, ataka tikrai svetimas žodis, o be to čia visiškai nereikalingas".

Įdomu būtų man žinoti, iš ko p. A. Z. sprendžia, kad aš labai nusistatęs prieš svetimų kalbų žodžius (dėl svetimų kalbų žodžių vartojimo lietuvių kalboje). Tikrai šia tema nieko nerašiau, tik maniau, jei sąlygos leis, parašyti — svetimų kalbų žodžių vartojimas lietuvių kalboje.

(Nukelta į 6 psl.)

Linksmų Kalėdų ir Laimingų Naujų Metų linki visiems savo klientams, draugams ir pažįstamiems

ANTANAS VILIMAS

SU ŠEIMA

3400 So. Lituanica Avenue
CHICAGO, ILLINOIS

Tel.: 376-5996
arba
Tel.: 376-1882

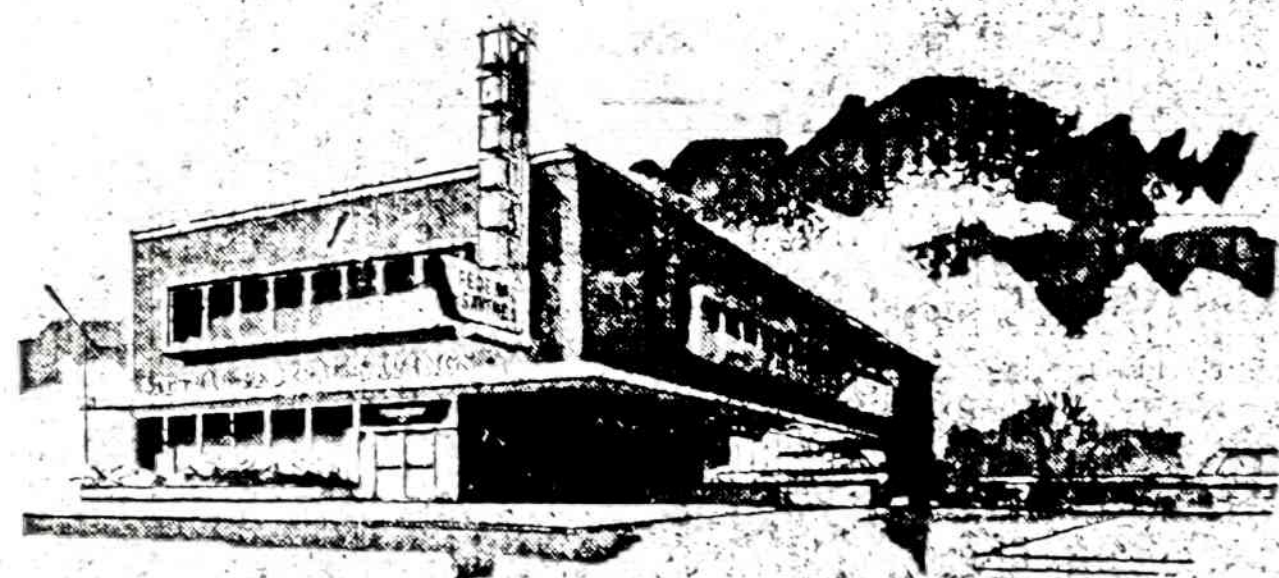
LINKSMŲ KALĖDŲ IR LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ LINKI SAVO NARĖMS, JŲ ŠEIMOMS IR VISIEMS AMERIKOS LIETUVIAMS LIETUVIŲ MOTERŲ DRAUGIJA "A P Š V I E T A"

LINKSMŲ KALĖDŲ SVENCIŲ IR LAIMINGŲ BŪI SEKMINGŲ 1984 METŲ

linkime meškeriojams - medžiotojams ir visiems lietuviams
CHICAGOS LIETUVIŲ MEDZIOTOJŲ - ŽUVAUTOJŲ KLUBO VALDYBA IR NARIAI

SVEIKINAM "NAUJIENŲ" SKAITYTOJUS IR BENDRADARBIUS SU ŠVENTOMIS KALEDOMIS IR LINKIME VISIEMS NUOTAIKINGŲ SVENCIŲ IR DAUG SĖKMES NAUJUOSE METUOSE!

OFFICERS, DIRECTORS AND STAFF

MUTUAL FEDERAL SAVINGS

AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO
INSURED SAVINGS • HOME LOANS

2212 West Cermak Road • Chicago, Ill. 60608 • Tel.: 847-7747

INDELIŲ APDRAUSTI IKI \$100,000

OFFICE HOURS: Monday, Tuesday, Friday, 9 A.M. to 4 P.M. Thursday, 9 A.M. to 3 P.M. Saturday, 9 A.M. to 1 P.M. No Business Transacted on Wednesday

GRETA NAMO DIDELĖ VIETA AUTOMOBILIAMS PASTATYTI

LINKSMŲ KALĖDŲ SVENCIŲ IR LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ

VISIEMS Mūsų KLIENTAMS, PAŽĪSTAMIEMS, GIMINEMS IR ARTEMIESIEMS LINKI

TALMAN DELIKATESAI

2624 W. Lithuanian Plaza Court
L. ir M. KUPČIKAVIČIAI, savininkai

Linksmų Kalėdų ir Laimingų Naujų Metų linkime mūsų klientams, draugams ir pažįstamiems

RAMUNĖ RESTORANAS

Namie gamintas maistas visoms progoms.

2547 Lithuanian Plaza Ct. Tel.: 925-5588

R. VILIAUS

VAKARŲ VEJAI

112 modernios poezijos puslapių. Kaina \$5. Minkšti viršeliai. Pasiųsime poeziją, kai atsiųsime pinigų: vokių adresu:

Naugienos, 1739 S. Halsted St., Chicago, IL 60606

DR. PAUL V. DARGIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Westchester Community Clinics
Medicine direktorius
1928 S. Mannheim Rd., Westchester, Ill.
VALANDOS: 9-5 darbo dienomis
ir kas antrą šeštadienį 9-3 val.
Tel.: 562-2727 arba 562-2728

TEL. 223-3553
Savijon 855-4504, Page 66858

DR. A. B. GLEVECKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ: AKIŲ LIGOS
8907 West 103rd Street
valandos pagal susitarimą.

DR. FRANK PLECKAS

OPTOMETRISTAS
KALBA LIETUVISKAI
3618 W. 71st St. Tel. 737-5149
Tikriną akis. Pritaiko akinus
ir "contact lenses".

DR. LEONAS SEIBUTIS

INKSTŲ, PUSLIES IR
PROSTATOS CHIRURGAS
3634 WEST 63rd STREET
Valandos: antradienį 1-4 popiet
ketvirtadienį 8-7 val. vak.
Ofisio telefonas: 776-2886,
Residentinis telefonas: 448-5541

FLORIDA

DR. C. K. BOBELIS

Prostatos, inkstų ir klapūnų
chirurgija.
5025 CENTRAL AVE.
St. Petersburg, Fla. 33716
Tel. (813) 321-4206

PERKRAUSTYMAI
MOVING
Laidinai — Plius apšviesti
ZEMAI KAINA
Prijamam Master Charge
ir VISA kortelėms.
E. ŠERANAS. Tel. 925-8063

MOVING
Apšviesti perkraustymai
ir įvairių atstatymų.
ANTANAS VILIMAS
Tel. 376-1882 arba 376-1996

SOPHIE BARCUS
RADIO ŠEIMOS VALANDOS
Šeštadieniais ir sekmadieniais
nuo 8:30 iki 9:30 val. ryto.
Stoties WOPA - 1498 AM
transliuojamos iš mūsų studijos
Marquette Park.
Vedėja — Aldona Deuker
Telef.: 778-1543
7159 So. MAPLEWOOD AVE.
CHICAGO, IL 60629

"Lietuvos Aidai"
KAZĖ BRAZDIONYTIS
Programos vedėja
Kasdien nuo pirmadienio iki penktadienio 8:30 val. vakaro.
Vilios laidos iš WCBV stoties,
banga 1480 AM.
St. Petersburg, Fla. 12:30 val. p.p.
ir WTTN stoties, 1110 AM banga.
2444 W. 71st Street
Chicago, Illinois 60629
Telef. 778-5374

SUSIRINKIMŲ PRANEŠIMAI

Lietuvių Pensilvanijos Sąjungos valdyba rengia kalėdinį pobūvį Sąjungos namams gruodžio 20 d., 1:30 val. p.p. Saulių namuose, su programa ir valdymu. Vieni nariai kviečiami dalyvauti. Valdyba

IŠ LENKIJOS LIETUVIŲ...

Atkelta iš 4 psl.

minkla globoja ir kai kuriuos elementus restauravo.

Reikėtų čia paminėti dvejus iš kilmės, vykusius prie paminklo: 1958 m. švenčiant 25-ąjį skrydžio jubiliejų, dalyvavo Lietuvos delegacija su Dariaus dukra Nijole Mostariene-Dariute, ir memorialinės lentos įmūrijimo proga 1966 m., kurį organizavo Vroclavo LVKD skyrius.

Jau kurį laiką metai ir metus liepos 17 d. suvažiuoja prie paminklo Pamario ir Vroclavo lietuviai atiduoti garbę didvyriams. Būtinai paminėti, jog nuo daugelį metų pastoviai paminklą ir jo aplinką taisy, globoja ir propaguoja vietinėje visuomenėje. Starogarde gyvenantis lietuvis — Julius Senvaitis. Kaip pats pasisakė, daro jis tai vien dėl to, jog šis objektas yra jam šventenybė.

Dariaus ir Girėno transatlantinio skrydžio ir jų tragiškosios mirties 50-mečiui Draugija pradėjo ruošti jau 1980 m. Reikia pasakyti, jog paminklinio objekto užrašo granite visos raidės, jokios informacinės lentos lenkų kalba. O norėjome gražinti objektui jo pirmąją išvaizdą.

Paruošiamieji darbai pradėta nuo ryšių užmezgimo su Gožovo

vo vaivadijos administracinėmis valdžiomis (paminklas stovi Gožovo vaivadijos teritorijoje) — tiksliau, su Gožovo vaivadijos įstaigos Kultūros ir meno skyriaus direktoriumi — mgr. Edwardu Korbani ir Gožovo vaivadijos paminklų konservatoriumi — mgr. Vladislavu Chrostovskiu. Reikia pabrėžti, kad Gožovo vaivadijos valdžiai, ypač minėtųjų dviejų žmonių, dėmesys šiems darbams iš pat pradžių yra didelis, o jų simpatija lietuviams, ypačingai, jų pažavimasis Dariaus ir Girėno paminklo restauravimą daugelį arvejų peržengia net jų tarpybines pareigas. Sirdingai jiems aciu už tai.

Darbams reikalingi buvo pinigai. Kadangi Dariaus ir Girėno paminklas yra lyg ir šventenybė kiekvienam lietuviui, kur jis bebūtų, lyg ir simbolinis Lietuvos gabalėlis, tad ir jo restauravimas yra kiekvieno lietuvių patriotinė ir kartu maloni pareiga. Nutarta nesikreipti šiuo tikslu lėšų į valdžias, bet kreiptis į Vidaus Reikalų ministrą leido rinkti lėšas.

Ministro teigiamas atsakymas į draugijos raštą šiuo reikalu buvo pasirašytas 1980 m. X 8 d. Į rinkliavą įsijungė visos draugijos aktyvos. Nesutikta lietuvių, kurie būtų atsisakę paremti šį kilnų darbą. Aukotojų sąrašą, kurį skelbiame "Aušroje", rasime tautiečius iš Lietuvos, JAV, Kanados, Australijos, Švedijos ir kitas. Iki šiai dienai (1983.X.15 d.) surinkta apie 250.000 zł. Visiems draugijai taria nuoširdų aliū.

Vienų iš pirmųjų ir bene didžiausių sunkumų, su kuriais susidūrta pradžioje, buvo užrašo paminkle raidžių šrifto atkūrimas. Nei vienos raidės jau prie paminklo nebuvo, neturėjo jų ir draugija. Tačiau aptikta viena nuotrauka, kurioje, nors ne visai aiškiai, bet matyti užrašas. Taigi, iš šios nuotraukos p. Vieslav Oseviskis, iš Suvalkų, pagal senus katalogus atkūrė raidinių šrifto ir pagamino šablonus. Galima jau buvo su darbu pajudėti iš vietos.

Išvyka į Gožovą. Kalbos su p. p. Edwardu Korbanu ir Vladislavu Chrostovskiu. Susitarta, jog draugija finansuos, o jėdus restauravimo darbus vykdytojų. Kopyltulpio kopijai pagaminti pasiūlė Gožovo gyvenantį medžio apdirbimo meistą p. Stanisławą Tomaszewski. Kalbėtasi su juo. Išvyka prie paminklo su Vl. Chrostovskiu ir St. Tomaszewski. Meistras su Unga atlikti patikimus jam darbams. Vadinas, kopyltulpį parsiųsena į savo dirbtuvę, pristatomi jam draugijos žinioji esami objekto elementai, atrasti pas Gožovo vaivadijos lietuvių, filigūrių originalai (prie kopyltulpio buvo jau kopijos), nuo-

lyg supilama į celiuodą ne-
mokamai minėtas jau girin-
as Piot. N. c. w. s. a. P. J. To
nafevsk. mei. t. iškai atlieka pa-
vestus jam darbus, t. y. pagami-
na kopyltulpio kopiją, infor-
macinę lentą (medyje) lenkų
kalba ir 6 inkilėlius su lietuvių
liaudiška ornamentika. 1982 m.
liepos 17 d. išvakarėse pristato
juos į jiems skirtą vietą. Vien-
nas restauravimo etapas baigtas.

Daugiausia sunkumų sudaro
raidžių iš bronzos pagaminimas
užrašui: 4 kalbomis akmeninėje
paminklo dalyje. Keurionis,
nes prie lietuvių, anglų ir vokie-
čių kalbų pridėjome dar užrašą
lenkų kalba: "Tu zgineli litew-
scy lotnicy — zwycięzcy Atlan-
tyku" (Cia žuvo lietuvių lakū-
nai — Atlanto nugaletojai) New
York — Peczelnik, 1933.VII.17.

Iš visc reikia pagaminti per
100 ženkų. Kalbėta su daug-
liu potencialių atliekų. Šiandien
(1983.X.15 d.) dar nėra tiksliai
žinoma, kas jas gamins, bet vis-
kas bus padaryta, kad iškilmi-
nės raidės būtų pritvirtintos
prie paminklo.

Draugijai pasiūlius, pritariant
E. Korbanui ir Vl. Chrostovskui,
Kovos ir martirologijos pamink-
lų apsaugos Gožovo vaivadijos
pilietinės komitetas išspausdins
savo lėšomis lentinėli (folder)
lenkų kalba, reziume lietuvių
kalba, skirtą Dariui ir Girėnui.
Medžiagas jam parengė LVKD
CV narys, lietuvių kultūros pa-
minklų apsaugos LLR komiteto
sektorių Antanas Suraučius.

Kaip atrodys pačios iškilmės,
skirtos Dariaus ir Girėno 50-me-
čiui?

Aukos Dariaus ir Girėno
paminklo atnaujinimui

Toliau Algirdas Nevulis ap-
rašinėja, kaip planuojama Darių
ir Girėnų prisiminti ir pagerb-
ti. Tačiau, kai jau pagerbimas
buvo liepos 17 d. projektavimo
čia neperspausdinama.

"Aušra" skelbia pavardes au-
kotojų, kurie atsiuntė pinigų pa-
minklo atnaujinimui ir Dariaus-
Girėno žuvimo vietos sutvarky-
mui. Daugiausia atsiliepė ir au-
kų atsiuntė šetino lietuvių, są-
rašą yra 39 pavardės. Iš Vro-
clavo 22 ir iš Slusko 17 aukotojų.
Yra kelios pavardės švedijoje ir
JAV gyvenančių lietuvių, pris-
dėjusių prie paminklo atnaujini-
mo.

Prie Dariaus ir Girėno pager-
bimo reikia priskirti ir antrame
"Aušros" numeryje išspausdin-
tą Vandelino Junevičiaus straips-
nį "Didvyriai ekrane". Tai smul-
kus aprašymas, kaip sovietinėje
Lietuvoje buvo gaminamas Da-
riaus ir Girėno pagerbimo fil-
mas.

GORDON

Funeral Home and Cremation Service

Charles Stasukaitis
FD. LE.
(312) 226-1344

1729 S. Halsted St.
Chicago, IL 60608
24 Hour Service

EUDEIKIS GAIDAS - DAIMID

SENIAUSIA IR DIDZIAUSIA LAIDOJIMO ĮSTAIGA

4605-07 SO. HERMITAGE AVENUE
Tel. 927-1741 - 1742

4330-34 SO. CALIFORNIA AVENUE
Telefonas 523-0440

MODERNISKOS AIR-CONDITIONED KOPLYCIOS

PETKUS

TEVAS IR SŪNUS
MARQUETTE FUNERAL HOME

2533 W. 71st Street
1410 So. 50th Ave., Cicero
Telef. 476-2345

TRYS MODERNISKOS KOPLYČIOS
AIKSTĖS AUTOMOBILIAMS PASTATYTI

VANCE FUNERAL HOME

1424 South 50th Avenue
Cicero, Ill. 60650
Tel.: 652-5245

TRIŲ KOPLYČIŲ LAIDOJIMO ŠERMENINĖ

Patarėjai ir laidojimo direktoriai:

JEAN VANCE ir GEORGE SORINI

Aikstės automobiliams pastatyti

STEPONAS C. LACK ir SŪNUS LACKAWICZ

Laidotuvių Direktorai

2424 West 69th Street — Tel. RE 7-1213
11028 Southwest Hwy., Palos Hills, Illinois
Tel. 974-4410

VASAITIS-BUTKUS

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

1446 South 50th Avenue
Cicero, Illinois
Telefonas — 652-1003

JAV LB (R) Tarybos pirmininkui

A. + A.

DR. VALENTINUI PLIOPLIUI

žmoną Aldoną, sūnus — Saulių, Giedrių, Liną ir jų
šeimas, broį Albiną ir kitus artimuosius užjaučiame
ir kartu liūdime.

JAV LB (R) CICERO APYLINKĖS
VALDYBA

Mylimam Sūduvos korporantui

A. + A.

DR. VALENTINUI PLIOPLIUI

mirus,

jo žmonai Aldonai, sūnams — Salimui ir Giedriui su šei-
momis, sūnui Linui, broliui Albinui bei kitiems arti-
miesiems reikiame nuoširdžią užuojautą ir kartu
liūdime.

ALGIRDAS AGLINSKAS, ALGIS REGIS,
SABINA ir VIKTORAS RUTKAUSKAI,
LEVECKAITE-KARALIENE, SENČIENE,
MAGDALENA ir PRANAS SULAČIAI
ir VYTAUTAS ŽILINSKAS

JAV R. LB Tarybos pirmininkui

A. + A.

DR. VALENTINUI PLIOPLIUI

mirus,

žmonai Aldonai, sūnams Sauliui, Giedriui ir Linui su
šeimomis, broliui Albinui ir kitiems artimiesiems rei-
kiame gilią užuojautą ir kartu liūdime.

ROCKFORDO R. LB VALDYBA ir NARIAI

BIELIŪNAS

LAIDOTUVIŲ KOPLYCIA

4948 So. California Avenue

Tel. — 523-3572

